

dne 18. julija govorili poslanci dr. Krek, dr. Žitnik in V. Pfeifer.

Primorsko. V Ročinju na Goriškem je bil na Petrovo velikansk volilni shod. Poročala sta poslanca dr. Gregorčič in Berbuč. — V Trstu sedi v ječi zdaj 39 Slovencev, obsojenih zaradi nemirov ob volitvah. Kje pa so lahonski volkovi? — Tržaška »Edinost« ima dne 18. julija občni zbor. — Tržaška policija je v okolici prepovedala Ciril-Metodove kresove.

Hrvasko. Deželni sabor bode bržčas sklican dne 29. julija. Njegov predsednik bojša postane Stanković, banov namestnik, ki se potem dozdaj službi odpove. — Saborski poslanci združene opozicije so si izvolili za predsednika dr. Brestyenskoga in barona Rukavina.

Ogersko. Ne samo radi § 16 tiskovne postave, ampak tudi zaradi sladkornih premij je zdaj v državnem zboru obstrukcija. — Poljedelski minister je poslal 2500 hrvaških in rusinskih delavcev v one kraje, kjer ženji štrajkajo. Vseh teh štrajkovcev je okoli 12 tisoč.

Vnanje države.

Rim. Ruska vlada je dovolila katoliškim škofom, da smejo obiskati sv. očeta. To je dozdej bilo prepovedano ali pa sila otežkočeno. — Avstrijski poslanik grof Revertera se je oni dan poklonil papežu, predno je nastopil običajni dopust.

Francosko. Ruski car Nikolaj je pisal predsedniku republike, Faure-ju, da ga z veseljem pričakuje. — Za Faure-jevo potovanje v Petrograd je poslanska zbornica že dovolila pol milijona frankov.

Angleško. Na koncu slavnosti, ki so se vršile o 60letnici kraljičinega vladanja, bil je pri Spetheadu pregled vojne mornarice. Bilo je videti 164 angleških vojnih ladij; blizu toliko pa jih je še ostalo pri raznih naselbinah.

Nemško. Iz ministerstva je izstopil državni minister Bötticher, na njegovo mesto pa je prišel grof Posadovski-Wehner. Miquel je postal podpredsednik pruskega državnega ministerstva. Poštni minister pa je postal Podbielski, bivši huzarski general, ki se na poštne zadeve toliko razume, ko zajec na boben.

Turško. Mir med Grško in Turčijo še vedno ni sklenjen. Sklepajo ga s Turčijo zastopniki evropskih vellesil. Tudi tukaj velja pregovor »Več kuharic, manj dobrih potic«. — Nelidov, ki je bil 15 let izvrsten ruski poslanik v Carigradu, je premeščen v Rim, da bo pri laški vladi zastopal ruske koristi.

Špansko. General Weyler je na Kubi izjavil pomiloščenje vsem ustašem. A ti se za to prav malo brigajo, ker je španska vlada sklenila, jeseni zopet poslati še 20 tisoč vojakov na Kubo.

Severna Amerika. Poslanska zbornica Zedinjenih držav je sklenila, da se Sandviški otoki v Aziji priklopijo Zedinjenim državam. Gosposka zbornica se pa bržčas izreče zoper to, ker se noče mešati v zadeve drugih delov sveta.

Za poduk in kratek čas.

Socijalist.

(Spisal Ant. Solnce.)

(Konec.)

Kakor govornik z odra, tako je izginil Fajs iz sobe. Že od nekdaj je bil odločno proti temu, da bi se pri njem denar pobiral. To mu je bilo bržkone v krvi. Nekateri so nekaj darovali, drugi pa so jo pobrisali iz

sobe, kakor Fajs. Menda so imeli enako kri. Po dokončanem vspredu se je začela prosta zabava. Navdušeno se je napivalo bratoljubju, enakosti vseh ljudi in zlati prostosti. Dobro Vaupotičevo vino je močno uplivalo na medsebojno ljubezen, enakost in prosto obnašanje vstrajnih pivcev.

Fajs je odšel k Čvrku. Tam je najprej moško izjavil pred vsemi navzočimi, da je on od danes zanaprej »le socijalist in socijalist in zopet socijalist!«. Toda s to izjavo se je postavil danes pri Čvrku na težavno stališče. Drugi Čvrkovi piveci niso bili za nove postave, posebno ne za delitev. Fajs pa je pri svojih osminkah trdovratno branil nazore Bogatašev. Nesporazumljenje je zmeraj bolj raslo, in nazadnje so se nekateri celo tako daleč spozabili, da so ga porinili skozi — vrata. Omahovajočih korakov se je pomikal Fajs proti domu in ničesar ni bolj želel nego, da bi zasijal človeštvu že kmalu socijalizem vsaj z bratoljubjem. Kako rad bi še danes pil, danes, ko je postal — »socijalist!«

III.

Preteklo je jedno leto. Dijaki so prišli zopet na počitnice. Takrat niso nosili več vsi vseučiliščniki rudečih zavratnic in rudečih cvetic v suknji. Pametnejši so obrnili socijalizmu hrbet. Pravijo, da ni vse zdravo pri socijalizmu, da je mnogo gnilobe zraven. Njegove zahteve se ne dajo trajno izvesti. Nekateri govorniki voditelji gorijo za socijalizem vsled plitvenja, drugi pa razburjajo ljudstvo, da potem — lažje pobirajo med ljudstvom denar. H katerim govornikom-voditeljem spada Bogataš, ne vemo. Toda on še je zmeraj rudeči socijalist.

Najgorši pristaš Bogatašev v fari je brezdvomno Anton Fajs. V teku jednega leta se je precej spremenil. Seveda, žganje še je vedno njegova najljubša pijača, temu je ostal zvest. Toda ne pije ga ne več toliko. Zdej ga že hitreje čuti. Jedna, dve osminki, in že se ponosito imenuje socijalista ter blodi o delitvi, o novih postavah in bratoljubju.

Kadar gre domov, razdeli ob potu vsa posestva. »To bo Čvrkovo . . .« govori sam s seboj ter kaže na posestva, »do sem bo Čvrkovo! Ne, dalje mora biti! Če da jedno osminko, . . . do sem, če še jedno, . . . do sem, da, do sem . . . Naj ima vrag!«. Na drugi strani razdeli sebi, Kreftu in drugim. Če mu pride kdo nasproti ter ga vpraša: »Kaj pa delaš Fajs?« odgovori: »Jaz sem socijalist! Hudič . . . socijalist! Bratoljubje . . . vse se mora razdeliti. No, ali ti nisi . . . socijalist? Jednakost . . . vsi smo socijalisti.«

In če mu poveš, da je menda bil pri Čvrku, zadere se nad teboj: »Kaj . . . hudič! Prostost . . . grem, kamor hočem . . . jaz sem socijalist!« — Vaski otroci ga dobro poznajo. Kadar ga vidijo, da prihaja, zavriščiijo: »Socijalist, socijalist!«

Bogatašev študent bi smel ponosen biti na Fajsa. Saj ravno Fajs razširuje prave pojme o socijalizmu najbolj v fari, celo med otroci. Toda hudobni jeziki pravijo, da mladi Bogataš ne sliši ravno najrajši o Fajsu. Nič ne de, vkljub temu je Anton Fajs vendar v celem okraju doslej še najslavnejši in najzavednejši — socijalist.

Smešnica. Gostu je natakar prinesel vrček piva, v katerem pa je bilo več pen, kakor piva. Rekel mu je: »Natakar, vi ste se zmotili. Jaz se nočem briti, temveč — piti!«